

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Cob/60/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1313226390
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Bahníková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1313226390.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Oľgy Bahníkovvej a členiek senátu JUDr. Ľubice Kriškovej a JUDr. Ľubice Břouškovvej, v právnej veci žalobcu: Centrálny depozitár cenných papierov SR, a.s., ul. 29. augusta 1/A, 814 80 Bratislava, IČO: 31 338 976, proti žalovanej: L.. O.F. Y., D.. XX.XX.XXXX, C. XXX, XXX XX C., zast. JUDr. Ľubica Bičianová, advokátka, Záhradnícka 16/II, 945 01 Komárno, o zaplatenie 331,94 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III č.k. 25Cb 112/2014-62 zo dňa 1.12.2014, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava III č.k. 25Cb 112/2014-62 zo dňa 1.12.2014 potvrdzuje.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanej trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní vo výške 34,95 eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, k rukám právneho zástupcu žalovanej.

odôvodnenie:

Okresný súd Bratislava III napadnutým rozsudkom zamietol žalobu a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej trovy konania 19,50 eur a trovy právneho zastúpenia 103,80 eur na účet jej právneho zástupcu, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení súd uviedol, že žalobou zo dňa 28.11.2013 sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovanú zaplatiť mu 331,94 eur s príslušenstvom z titulu neuhradenia splatnej faktúry č. XXXXXXXXXXXX, ktorou žalobca vyúčtoval poplatok za vedenie účtu majiteľa za rok 2009.

Súd vo veci rozhodol dňa 16.4.2014 platobným rozkazom č.k. 39Ro 2962/2013-10, proti ktorému podala žalovaná odpor, v ktorom vzniesla s poukazom na § 101 Obč. zák. námietku premlčania.

Súd vykonaným dokazovaním zistil, že za vedenie účtu majiteľa v roku 2009 vystavil žalobca faktúru č. XXXXXXXXXXXX vo výške 331,94 eur, ktorá sa stala splatnou dňa 15.02.2010. Spoplatnená bola služba CD-55, ktorú poskytuje žalobca žalovanej v zmysle § 99 ods. 8 ZoCP za odplatu, pričom cena služby je vypočítaná v zmysle Cenníka Centrálného depozitára cenných papierov SR, konkrétne podľa čl. IV bod. 1.

Žalobca poukázal na to, že účet bol zriadený 30.4.1993, teda za účinnosti zák. č. 600/1992 Zb. a v čase vzniku právneho vzťahu sa riadil podľa § 58 ods. 5 Obchodného zákonníka. Aj podľa súčasnej právnej úpravy § 105 ods. 5 ZoCP sa právny vzťah riadi Obchodným zákonníkom, preto je potrebné posudzovať premlčanie podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Žalovaná nemá postavenie spotrebiteľa, keďže cenný papier nadobudla za účelom dosiahnutia zisku a zvyšovania majetku.

Súd poukázal na ust. § 58 ods. 5 zák. č. 600/1992 Zb., § 174 ods. 1 ZoCP, § 161, § 105 ods. 5 ZoCP a konštatoval, že z vykonaného dokazovania je zrejmé, že účet žalovanej bol zriadený dňa 30.04.1993, t.j. za účinnosti zákona č. 600/1992 Zb., ktorý priamo v § 58 ods. 5 ustanovoval, že právny vzťah medzi majiteľom účtu a strediskom sa spravuje Zákonom o cenných papieroch a Obchodným zákonníkom. Zákon č. 600/1992 Zb. bol účinný do 31.12.2001; ZoCP účinný od 01.01.2002 v § 174 ods. 1 zrušil okrem iného aj § 58 ods. 5 zákona č. 600/1992 Zb. a v § 161 stanovil, že právne vzťahy vzniknuté za účinnosti ZoCP sa budú posudzovať podľa tohto zákona. Ustanovenie § 105 ods. 5 ZoCP však nemožno použiť na posudzovanie právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovanou, keďže toto ustanovenie len odkazuje na použitie ZoCP a Obchodného zákonníka na právne vzťahy medzi členom, ktorému bol účet majiteľa zriadený a Centrálnym depozitárom, a právne vzťahy medzi členom a majiteľom takéhoto účtu. Zástupkyňa žalobcu potvrdila, že žalovaná ako majiteľka účtu nemá žiaden vzťah s členom. Kto je členom upravuje § 104 ods. 1 ZoCP.

Súd ďalej s poukazom na ust. § 261 ods. 1, 3 a § 262 ods. 1 Obch. zák. dospel k záveru, že v danom prípade sa nejedná medzi účastníkmi o obchodno-závazkový právny vzťah, ale o vzťah, ktorý je potrebné posudzovať podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a podľa Zákona o ochrane spotrebiteľa. S poukazom na § 52 ods. 1, 2, 3, § 52 ods. 4, § 354 ods. 1, 2 Obč. zák. a čl. II bod 1 zák. č. 102/2014 Z.z., v zmysle ktorého sa doplnil § 52 ods. 2 Obč. zák. pripojením vety, podľa ktorej „na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva“, súd prvého stupňa mal za to, že aj v prípade, ak by mal byť daný vzťah posudzovaný podľa predpisov obchodného práva, normy obchodného práva sú v takomto prípade použiteľné len vtedy, ak neodporujú úprave, ktorá má z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Obchodný zákonník sa môže uplatniť len tam, kde nenarazí na obmedzenia v Občianskom zákonníku a jeho vykonávacích predpisoch.

Súd preto aplikoval na posúdenie premlčania nároku ustanovenia § 100 ods. 1 a § 101 Obč. zák., keďže je to za žalovanú ako spotrebiteľku výhodnejšie. Súd podľa § 52 ods. 3, 4 Obč. zák. prihliadol na charakter účastníkov konania pri uzatváraní zmluvy, keď žalobca konal v rámci predmetu podnikateľskej činnosti a žalovaná ako fyzická osoba - nepodnikateľ vystupovala v danom prípade ako spotrebiteľ.

Vzhľadom na to, že faktúra č. XXXXXXXXXXXX na sumu 331,94 eur bola splatná 15.2.2010 a žaloba bola podaná 28.11.2013, teda po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby, súd žalobu zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, a to z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a/ a f/ O.s.p.. Uviedol, že žalovaný ako majiteľ cenných papierov nespĺňa podmienky spotrebiteľa podľa § 2 ods. 1 písm. a/ zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, účinného v rozhodnom období, nakoľko nenakupoval výrobky ani nepoužíval služby pre priamu osobnú spotrebu seba alebo členov domácnosti. Predmetom sporu je záväzok žalovaného ako majiteľa cenných papierov uhrádzať žalobcovi poplatky za poskytnutú službu vedenie účtu majiteľa a neexistuje iné ako obchodnoprávne využitie cenných papierov.

Žalobca poukázal na to, že podľa § 105 ods. 5 zák. č. 566/2001 Z.z. (ďalej len ZoCP) sa vzťah medzi členom CDCP a majiteľom účtu výslovne spravuje ZoCP a Obchodným zákonníkom. Napriek absencii výslovného určenia rozhodného predpisu, ktorým sa spravujú vzťahy súvisiace s vedením účtu majiteľa medzi CDCP a klientmi, žalobca má za to, že ust. § 105 ods. 5 ZoCP je potrebné analogicky použiť aj na tento právny vzťah. V prípade právneho vzťahu v súvislosti s vedením účtu majiteľa medzi klientom - fyzickou osobou nepodnikateľom a členom CDCP ide o obchodnoprávny vzťah bez ohľadu na povahu týchto osôb. Vlastníctvo k cenným papierom možno nadobudnúť v rámci podnikateľskej činnosti alebo mimo nej, zákon však v § 105 ods. 5 nerozlišuje majiteľov účtov v závislosti od výkonu podnikateľskej činnosti.

Rovnako v zmysle právnej úpravy účinnej v čase zriadenia účtu žalovaného (30.4.1993) sa právny vzťah spravoval ustanoveniami zák. č. 600/1992 Zb. a Obchodným zákonníkom.

V prípade, ak CDCP vedie za odplatu účet majiteľa, ktorý nie je členom, právny vzťah sa spravuje § 261 ods. 5 písm. c/ Obchodného zákonníka.

Žalobca ďalej v odvolaní uviedol, že ustanovenia Obč. zák. súvisiace s ochranou spotrebiteľa (najmä § 52 ods. 2) nemožno aplikovať ako normy s najvyššou právnou silou potláčajúcou dokonca kogentnosť právnych noriem. Výpočet kogentných noriem obsahuje § 263 Obch. zák., z ktorého jednoznačne vyplýva, že ust. § 261 Obch. zák. konštituuje existenciu absolútnych záväzkových vzťahov, ako aj ust. § 397 Obch. zák. sú kogentné ustanovenia, teda nemožno aplikovať iný zákon. V súvislosti s použitím inštitútu premlčania podľa Obč. zák. v obchodno-právnych vzťahoch z dôvodu ochrany spotrebiteľa žalobca poukázal i na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 32Cdo 3337/2010 zo dňa 24.7.2012, kde súd uviedol, že ustanovenia Obč. zák. o premlčaní nemožno považovať za ustanovenia smerujúce k ochrane spotrebiteľa.

Žalobca má preto za to, že posúdenie vzťahu ako spotrebiteľského a použitie občianskoprávnej premlčacej lehoty nemá oporu v zákone a súvisiacej judikatúre. Preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobe vyhovel, alternatívne ho zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať jej trovy právneho zastúpenia odvolacieho konania vo výške 34,95 eur. Má za to, že žalobca sa v odvolaní nevysporiadal s ust. § 9 ods. 1, 2, 3 ZoCP, ktorý nevyklučuje ako použitie ustanovení Obchodného zákonníka, tak ustanovení Občianskeho zákonníka. Žalovaná naďalej zotrváva na dôvodoch svojho podania zo dňa 10.11.2014 a v ďalšom sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku. Rovnako takýto záväzkovo-právny vzťah posúdil aj napr. Krajský súd Žilina (rozsudok 9Co/474/2014 z 13.11.2014).

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O.s.p., pričom termín verejného vyhlásenia rozsudku bol oznámený na úradnej tabuli súdu dňa 15.3.2016. Oboznámil sa s obsahom spisu, s dôvodmi uvedenými v odvolaní žalobcu ako aj s vyjadrením žalovanej k odvolaniu a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so zisteným skutkovým stavom a právnym posúdením veci prvostupňovým súdom.

Súd prvého stupňa dospel na základe vykonaného dokazovania k správnym skutkovým zisteniam a k správnym právnym záverom, keď konštatoval, že premlčanie je potrebné posudzovať v danej veci podľa Občianskeho zákonníka. Odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie rozsudku prvostupňovým súdom, s ktorým sa v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožňuje. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza nasledovné:

V danej veci je zo žaloby nepochybné, že žalobca vedie v zmysle zák. č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch (ďalej len ZoCP) žalovanej ako fyzickej osobe (nepodnikateľovi) účet majiteľa cenných papierov, pričom službu poskytuje v zmysle § 99 ods. 8 ZoCP za odplatu v súlade s Cenníkom. Faktúrou č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 31.12.2009 splatnou dňa 15.2.2010 žalobca vyfakturoval žalovanej poplatok za vedenie účtu majiteľa cenných papierov za rok 2009 vo výške 331,94 eur, ktorý žalovaná neuhradila.

Podľa § 105 ods. 1 písm. a/, b/ ZoCP, podľa ktorého je potrebné predmetné vedenie účtu majiteľa cenných papierov posudzovať, účet majiteľa obsahuje najmä:

- a) číselné označenie účtu majiteľa a dátumu jeho zavedenia,
- b) tieto údaje o majiteľovi účtu:

- 1. obchodné meno alebo názov, identifikačné číslo a sídlo, ak je právnickou osobou,
- 2. meno a priezvisko, rodné číslo a trvalý pobyt, ak je fyzickou osobou.

Podľa § 105 ods. 5 ZoCP, právne vzťahy medzi členom, ktorému bol účet zriadený a centrálnym depozitárom a právny vzťah medzi členom a majiteľom takéhoto účtu sa spravujú týmto zákonom a Obchodným zákonníkom.

Podľa § 104 ods. 1 ZoCP, členom môže byť:

- a) obchodník s cennými papiermi, ktorý je oprávnený poskytovať investičné služby podľa § 6 ods. 1 písm. a), b) alebo d) a pri ich poskytovaní je oprávnený nakladať s peňažnými prostriedkami alebo finančnými nástrojmi klienta,
- b) zahraničný obchodník s cennými papiermi s povolením podľa § 54, ktorý je oprávnený poskytovať investičné služby na území Slovenskej republiky v rozsahu podľa § 6 ods. 1 písm. a), b) alebo d) a pri ich poskytovaní je oprávnený nakladať s peňažnými prostriedkami alebo finančnými nástrojmi klienta,
- c) zahraničný obchodník s cennými papiermi so sídlom v členskom štáte _____ za rovnakých podmienok ako obchodník s cennými papiermi so sídlom v Slovenskej republike,
- d) Národná banka Slovenska,
- e) iný centrálny depozitár,
- f) zahraničná právnická osoba s obdobným predmetom činnosti ako centrálny depozitár.

Ustanovenie § 104 ods. 1 jasne určuje, kto môže byť členom, čo však žalovaná ani žalobca nie je. V danom prípade sa teda jedná o záväzok zo vzťahu majiteľa účtu (žalovanej), ktorý vedie žalobca, a žalobcu, a nie o záväzok zo vzťahu uvedenom v § 105 ods. 5 ZoCP. Keďže ust. § 105 ods. 5 presne stanovuje, ktoré právne vzťahy sa spravujú Obchodným zákonníkom a ZoCP, podľa odvolacieho súdu analógia aj na právny vzťah medzi centrálnym depozitárom (žalobcom) a majiteľom cenných papierov (žalovanou) nie je možná.

Z povahy záväzku, ktorý nie je záväzkom súvisiacim s podnikateľskou činnosťou oboch účastníkov (§ 261 ods. 1 Obch. zák.), ani záväzkom podľa § 261 ods. 6 písm. c/ Obch. zák., keďže nevznikol na základe zmluvy, ale zo zákona, ako aj z povahy žalovanej, ktorá nie je podnikateľkou, podľa názoru odvolacieho súdu taktiež vyplýva, že na daný vzťah nemožno aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka. Súd prvého stupňa tak dospel k správne právnemu záveru, že v danom prípade sa nejedná medzi účastníkmi o obchodnoprávny vzťah, pretože nárok žalobcu na odplatu za vedenie účtu majiteľa cenných papierov jednoznačne nespadá medzi záväzkové vzťahy z odplatných zmlúv týkajúcich sa cenných papierov (§ 261 ods. 6 písm. c/).

Súd prvého stupňa správne poukázal i na skutočnosť, že aj v prípade, ak by mal byť daný vzťah posudzovaný podľa predpisov obchodného práva, s poukazom na § 52 ods. 2 Obč. zák. sa prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, keďže sa jedná o vzťah spotrebiteľský.

Súd prvého stupňa, ktorý pri posudzovaní premlčania pohľadávky navrhovateľa uplatnenej žalobou aplikoval ust. § 100 ods. 1 a § 101 Obč. zák. a nie ust. § 397 Obch. zák., tak postupoval v súlade so zákonom.

Odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že doplnením prednostného použitia Občianskeho zákonníka do ust. § 52 ods. 2 Obč. zák. (zákonom č. 102/2014 Z.z.) sa len spresnilo už judikované pravidlo, že ak bude možné na vzťahy, ktoré sú upravené aj Občianskym zákonníkom aj Obchodným zákonníkom, použiť Občiansky zákonník, tento sa použije prednostne (ide o prípady konkurencie právnej úpravy Obchodného a Občianskeho zákonníka).

Vzhľadom na uvedené, odvolací súd považuje dôvody odvolania v celom rozsahu za právne irelevantné a napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť v odvolacom konaní úspešnej žalovanej trovy odvolacieho konania, pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 34,95 eur za 1 úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu vo výške 26,56 eur (§ 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. c/ vyhl. č. 655/2004 Z.z.) a 1x 8,39 eur režijný paušál (§ 16 ods. 3 cit. vyhl.).

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanej trovy odvolacieho konania v súlade s § 149 ods. 1 O.s.p., k rukám právnej zástupkyne žalovanej.

Uvedený rozsudok je výsledkom hlasovania odvolacieho senátu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.